

NAŠ REDOVNIČKI IDENTITET

*Dan utemeljenja Družbe
sestara Presvetog Srca Isusova*

mr. sc. s. Silvana Fužinato

Rijeka, 6. srpnja 2012.

Uvod

Dan osnutka Družbe, koji danas slavimo, prigoda je, drage sestre, da u ovom našem jednodnevnom sestrijskom susretu obnovimo svoje zajedništvo, ali i da se, barem na trenutak, vratimo na početke naše Družbe, kako bismo obnovile duh i karizmu koju nam je Majka Utemeljiteljica povjerila te u zajedničkom promišljanju o našem redovničkom identitetu postale svjesne svojega poziva i poslanja u vremenu i svijetu u kojemu živimo.

Stoga će se naše promišljanje sastojati od dva dijela. U prvome dijelu, tj. u Ivanovu izvještaju Isusova ukazanja Mariji Magdaleni, razmatrat ćemo o svojem osobnom putu vjere, rasta i poslanja. Kako bismo slijedeći Magdalenin primjer u susretu s uskrsnim Gospodinom, svjesne povijesti svojeg i Družbina hoda, živjele istinu sadašnjeg trenutka s pogledom usmjerenim prema budućnosti, zadaćama i izazovima novoga poslanja. *Naš redovnički identitet* koji je bio tema izbornog i radnog nedavno održanog XVIII. generalnog kapitula središnja je tema drugoga dijela u kojemu ćemo na temelju izvornih Družbinih dokumenata pokušati ocrtati identitet sestre Presvetog Srca Isusova s posebnim naglaskom na izazove i utjecaje kojima je izravno ili neizravno izložen.

1. Put preobrazbe Magdalenina pogleda

Za razliku od sinoptika Ivan u svojem evanđelju veliku pozornost pridaje ženama¹, koje u susretu s Isusom započinju svoj put vjere i vjernog nasljedovanja Gospodina. Na taj način poput drugih individualnih osoba² u Ivanovu evanđelju postaju primjeri, modeli za svakoga vjernika koji je pozvan u njima prepoznati samoga sebe i zajedno s njima krenuti putem vjere i nasljedovanja. U ovom ćemo promišljanju, dakle, krenuti na put vjere i prijelaza iz tame u svjetlost slijedeći Mariju Magdalenu, ženu koja je i nama danas primjer, ne samo nasljedovanja uskrslog Krista i autentičnog življenja našega redovničkog poslanja, nego nam može pokazati put kojim možemo usmjeriti naš osobni hod kao i hod naše Družbe. O kojem je putu riječ? Poslušajmo ponajprije izvještaj iz Ivanova evanđelja o ukazanju Uskrsloga Mariji Magdaleni.

---

¹ Marija, Majka Isusova (2,1-12; 19,25-27), Samarijanka (4,1-42), Marta i Marija (11,1-12,8), Marija Magdalena (19,25-27; 20,1-2. 11-18). Izvještaj o Preljubnici (8,1-11) ne nalazi se u prvim prijevodima Ivanova evanđelja. Cijela perikopa 7,53-8,11 izostavljena je u najstarijim istočnim kodeksima kao i grčkim Ocima prvoga tisućljeća sve do Teofila. Nadalje, stil i rječnik nisu Ivanovi. Stoga se smatra da je tek u kasnijem razdoblju bila uvrštena u Evanđelje.

² Nikodem (3,1-21; 7,50-51; 19,38-42), kraljev službenik (4,43-54), uzeti (5,1-18), slijepac od rođenja (9,1-41). Toma (11,8-16; 14,5-7; 20,24-29; 21,2), Petar (1,40-42; 6,60-71; 13,6-11.21-26.36-38; 18,10-11.15-18.25-27; 20,2-10; 21,1-19).

Iv 20,1-2.11-18³

¹Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka, dođe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut. ²Otrči stoga i dođe k Šimunu Petru i drugom učeniku, kojega je Isus ljubio, pa im reče: „Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše.“

¹¹A Marija je stajala vani kod groba i **plakala**. ¹²Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo - jedan kod glave, drugi kod nogu. ¹³Kažu joj oni: „Ženo, što plačeš?“ Odgovori im: „Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše.“ ¹⁴Rekavši to, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus. ¹⁵Kaže joj Isus: „Ženo, što plačeš? **Koga tražiš?**“ Misleći da je to vrtlar, reče mu ona: „Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti.“ ¹⁶Kaže joj Isus: „Marijo!“ **Ona se okrene** te će mu hebrejski: „Rabbuni!“ - što znači: „Učitelju!“ ¹⁷Kaže joj Isus: „Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uzidoh Ocu, nego idi mojoj braći i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu.“ ¹⁸Ode dakle Marija Magdalena i **navijesti** učenicima: „Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao.“

Ivan svoj izvještaj o Isusovu ukazanju Mariji Magdaleni započinje veoma detaljnim vremenskim opisom: *Prvog dana u tjednu⁴ rano ujutro, još za mraka*. Magdalena, dakle, dolazi na Isusov grob u nedjelju rano ujutro, prije izlaska sunca, dok je još bio mrak. Riječ je o detalju koji susrećemo samo u Ivanovu evanđelju i koji je imao itekako značajno simbolično značenje u kojemu autor poziva čitatelja na sudjelovanje u Magdaleninu prijelazu iz smrti u život, iz tame u svjetlost. Navedeni detalj ne nalazimo u sinoptičkim evanđeljima.⁵ Za razliku od sinoptika Ivan u svojem opisu upotrebljava imenicu *skotia - mrak*, koju je teško prevesti samo u literarnom smislu, jer je zapravo nevjerojatno da je Magdalena stigla na grob za vrijeme potpunog mraka. Kako bi, u tom slučaju, mogla vidjeti da je kamen s groba odvaljen? Bez sumnje riječ je o detalju simboličnog značenja koji je više od izvanjskog vremenskog stanja izražavao nutarnje duhovno stanje Isusovih učenika i

---

³ Izabrali smo dio Ivanova izvještaja koji govori o Isusovu susretu s Magdalenom, izostavljajući pritom dio izvještaja koji govori o dvojici učenika, Šimunu Petru i drugomu učeniku koji nakon Magdalenine vijesti o nestanku Isusova tijela trče k praznom grobu (rr. 3-10).

⁴ Grčki pojam *sabbatōn* u jednini kao i u množini imao je značenje i subote i tjedna, tj. prvog dana u tjednu (1Kor 16,2) koji se nazivao još i „Dan Gospodnji“ (Otk 1,10), dan Isusove pashalne pobjede. U isto vrijeme bio je i eshatološki dan kojeg su naviještali proroci i Isus (Iz 52,6; Iv 14,20; 8,56; 16,23.26).

⁵ Matej govori o dolasku *po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu* (28,1). Marko također o prvom danu u tjednu ali *veoma rano, o izlasku sunčevu* (16,2). Slično i Luka navodi *prvi dan u tjednu, veoma rano* (24,1). Možemo, dakle, uočiti kako se prema izvještaju trojice evanđelista dolazak žena na grob dogodio ranu ujutro u vrijeme sunčeva izlaska, tj. u zoru.

Marije Magdalene koji nakon Isusove smrti prolaze tamnu noć vjere, razočaranja, besmisla i očaja.

Iako je poput ostalih Isusovih učenika živjela svoju tamnu noć Magdalena nije paralizirana strahom za svoje sutra, boli zbog gubitka voljene osobe, očajem nad samom sobom. Naime, Ivan opisuje Magdalenino djelovanje kao vrlo brzo i živahno: *dođe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut.* ²*Otrči stoga i dođe k Šimunu Petru i drugom učeniku, kojega je Isus ljubio, pa im reče: „Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše.“*

Glagoli koji opisuju Magdaleninu akciju i reakciju glagoli su pokreta: *dođe, opazi, otrči, dođe i reče* koji ne opisuju samo pokret Marijina tijela, nego i nutarnji pokret njezina duha. Magdalena dolazi na grob, vidi odvaljen kamen, ali ne razumije. Magdalena ne samo da ne nalazi Isusa živa, štoviše ne nalazi ni njegovo mrtvo tijelo. Razlog njezine zbunjenosti nalazi se u činjenici da je za nju Isusovo mrtvo tijelo sam Isus Krist kojega uzaludno traži u grobu. Magdalena se nalazi tek na početku svojega puta vjere na kojemu još uvijek ne prepoznaje znakove Isusova uskrsnuća. Stoga odmah trči javiti Petru i drugom učeniku što se dogodilo.

Na taj način navedeni glagoli prikazuju zahtjevan i mukotrpan put vjere koji polazi od traženja Isusa mrtva do susreta s Uskrsnim. U mraku i odsutnosti vidljivih znakova Isusove prisutnosti Marija Magdalena ne ostaje pasivna. Njezina reakcija poruka je svakom čitatelju da u trenutcima i iskustvima potpune, bolne, iznenađujuće i šokantne odsutnosti voljene osobe, ali i u svakoj drugoj situaciji nutarnje tame i boli, ne smije ostati paraliziran i nepomičan, nego poput nje pokrenuti se, trčati i tražiti.

Put Magdalenine vjere, započet iskustvom tamne noći i potpune Isusove odsutnosti, nastavlja se u susretu s Uskrsnim u kojemu možemo otkriti tri etape njezina duhovnog puta, opisane trima glagolima:

- *plakala - klaiusa* (r. 11)
- *Ona se okrene – strapheisa* (r. 16)
- *Navijesti - aggelusa* (r. 18)

U prvoj etapi svojega puta (rr. 11-13) Marija Magdalena zahvaćena je svojom boli, koja joj ne omogućava u izvanjskim znakovima Isusove odsutnosti prepoznati njegovo uskrsnuće. U drugoj etapi (rr. 14-16), okrenuvši se ne samo u fizičkom, nego i u prenesenom značenju, koje predstavlja duboku nutarnju preobrazbu, Magdalena postaje sposobna prepoznati svojega Gospodina. U posljednjoj etapi svojega hoda (rr. 17-18), postaje prva navjestiteljica uskrsne vijesti apostolima. Pogledajmo, dakle, izbliza značajke Magdalenina hoda, napose preobrazbe njezina pogleda.

¹¹A Marija je stajala vani kod groba i *plakala*. ¹²Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo -

jedan kod glave, drugi kod nogu. ¹³Kažu joj oni: „Ženo, što plačeš?“ Odgovori im: „Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše.“

Marija Magdalena nalazi se iznova pred Isusovim grobom. Iako autor teksta ne daje nikakvu informaciju možemo pretpostaviti da se Magdalena, nakon što je učenicima prenijela poruku o nestanku Isusova tijela, slijedeći ih ponovno vratila na grob. Za razliku od učenika koji vidjevši prazan grob, povoje koji leže i ubrus kojim bijaše omotana Isusova glava, vratiše se kući⁶, Magdalena ostaje uz Isusov grob, očitujući tako svoju duboku povezanost s njim. U ovom trenutku autor nam predstavlja stanje njezine duše kratkim, ali izrazito snažnim opisom: **stoji vani i plače**. Shrvana bolju nije mogla drugo učiniti doli stajati vani i plakati, ni sama ne znajući što dalje činiti, kamo poći, koga pozvati kada su i Isusu najbliži učenici otišli. Ipak, u suzama, možda potaknuta svojevrsnom radoznalošću, Magdalena zaviruje u grob i vidi dva anđela obučen u bijelom. Prazan grob, bijela boja njihove odjeće, položaj njihova tijela (jedan kod glave, drugi kod nogu) znakovi su Isusova uskrsnuća koje žena još uvijek ne prepoznaje.

U svojem odgovoru anđelima Magdalena ponavlja iste riječi kojima je u r. 2 obavijestila učenike o Isusovu nestanku. Međutim, uočavamo dvije značajne promjene koje osvjetljavaju Magdalenin put preobrazbe.

20,2	20,13
Uzeše	Uzeše
<i>Gospodina</i> iz groba	<i>Gospodina mojega</i>
<i>i (mi) ne znamo</i>	<i>i (ja) ne znam</i>
gdje ga staviše.	gdje ga staviše.

Uočavamo u r. 2 glagol *uk oidamen - ne znamo* indikativ perfekta aktivnog 1. lice množine od gl. *oida - znati*, za razliku od r. 13 u kojem se nalazi u 1. licu jednine *uk oida - ne znam*. Kako, dakle, protumačiti različitu upotrebu glagola? Marija Magdalena u drugom retku bila je jednostavno nositeljica poruke učenicima koja je u izrazu *ne znamo* izrazila iskustvo cijele grupe.⁷ Ali njezin odgovor anđelima sasvim je drugačiji. Magdalena više ne govori u množini *ne znamo*, već u jednini *ne znam* i ne govori više o *Gospodinu*, nego o *Gospodinu mojemu*. Na taj način u r. 13 autor predstavlja Magdaleninu osobnu reakciju pred problemom i pitanjem praznog groba, kao i njezin intiman odnos s Gospodinom o kojemu dovoljno govore njezine suze.⁸ Magdalena ni najmanje ne sluti da je Isus uskrsnuo. Uvjerena je kako su uzeli njegovo mrtvo tijelo i položili ga na neko drugo mjesto. Stoga želi

⁶ Usp. Iv 20,3-10

⁷ Neki egzegeti u glagolu *oidamen* prepoznaju sinoptički izvor koji je bio poznat autoru IV evanđelja, a koji spominje prisutnost više žena. Marko i Matej uz Mariju Magdalenu spominju i druge žene koje zajedno s njom odlaze na Isusov grob (usp. Mk 16,1; Mt 28,1).

⁸ U svega nekoliko redaka (11-15) glagol „plakati“ upotrijebljen je četiri puta.

saznati gdje su ga položili kako bi mogla sama otići i uzeti barem tijelo koje će je podsjećati na Onoga koga je poznavala. Govori o njezinu Gospodinu, kao da ne pripada nikomu drugomu, doli njoj samoj. Magdalena treba biti oslobođena svoje zarobljenosti prošlošću, svoje još uvijek previše osjećajne navezanosti na zemaljskog Isusa, kao i svoje grčevite volje za posjedovanjem.

¹⁴Rekavši to, *obazre se* i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus.
¹⁵Kaže joj Isus: „Ženo, što plačeš? Koga tražiš?“ Misleći da je to vrtlar, reče mu ona: „Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti.“
¹⁶Kaže joj Isus: „Marijo!“ *Ona se okrene* te će mu hebrejski: „Rabbuni!“ - što znači: „Učitelju!“

U Magdaleninu susretu s Uskrslim, kojega još uvijek ne prepoznaje, uočavamo njezino dvostruko „okretanje“. Prvi put (r. 14) riječ je o okretanju u njegovu verbalno-fizičkom značenju. Međutim, u drugom slučaju (r. 16) Magdalenino okretanje imalo je simbolično i duhovno značenje. Gledajući u unutrašnjost groba okreće se i vidi Isusa, ali ga ne prepoznaje. U njoj se ispunjava Isusovo obećanje dano učenicima na posljednjoj večeri da će ga oni koji ga ljube uskoro ponovno vidjeti (usp. 14,19), ali ona ga ne prepoznaje. Nije znala da je to Isus baš kao što dvojica učenika nisu poznavala značenje Pisma, da Isus treba ustati od mrtvih (usp. 20,9).

U nastavku dijaloga Isus preuzima inicijativu i postavlja joj isto pitanje koje su joj netom prije postavili anđeli: *Ženo, što plačeš?*, dodajući: *Koga tražiš?* – *tina zēteis*. U Isusovu pitanju ne možemo, a ne uočiti sličnost s prvim pitanjem kojim Isus započinje svoj dijalog s čovjekom u IV evanđelju. *Što tražite?* – *ti zēteite* (1,38), pitanje je upućeno prvim učenicima, koji nakon Ivanova svjedočanstva o Jaganjcu Božjem, koji oduzima grijeh svijeta, krenuše za njim. Zanimljivo je uočiti kako Isus započinje i završava svoje mesijansko poslanje pitanjem o svojem identitetu. Poput prvih učenika i Marija Magdalena je pozvana dati svoj osoban odgovor vjere o identitetu Onoga kojega toliko traži. Međutim za razliku od prvih učenika koji su tražili *nešto*, Magdalena ne traži *nešto*, nego *nekoga*. Put je to traženja koji završava susretom ne s *nečim*, nego s *nekim* - s uskrslim Isusom.

Pitanjem *Koga tražiš?* Isus potiče Magdalenu na promjenu traženja. Sada je pozvana napustiti svoje dosadašnje tjeskobno traženje mjesta na kojemu misli kako može pronaći mrtvo tijelo svojega Gospodina, te u vjeri potražiti mjesto boravka Uskrsloga. Magdalena je, poput učenika, pozvana pronaći odgovor na pitanje: *Gdje je Isus?* Postupan rast u vjeri pomoći se učenicima pronaći odgovor. U njihovu traženju nije više važno, kao što je to bilo za Magdalenu mjesto na kojem su položili Isusovo tijelo, nego mjesto Isusove stvarne prisutnosti. Isus, kojega učenici trebaju tražiti, nije više zemaljski Isus kojega su upoznali, nego proslavljeni Isus koji se nalazi u Očevoj kući. Sam Isus dao im je odgovor na Posljednjoj večeri: *Tražite me, ali kao što*

rekoh Židovima, kažem sada i vama: kamo ja odlazim, vi ne možete doći (13,33). U nastavku im pojašnjava kako je mjesto njegova odlaska Očev dom: *U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: „Idem pripremiti vam mjesto“?* (14,2).

Magdalena se, dakle, ne treba više grčevito držati prošlosti, niti živjeti u sjećanjima na prošle događaje, tražeći mrtvo tijelo svojega Gospodina. Slijedeći redci pokazat će smjer njezina novog traženja, traženja u vjeri onoga koji odlazi k svojem Ocu. Tek tada u svjetlosti vjere spoznat će mjesto Isusove prisutnosti i mjesto u kojem će se susresti s njim.

Isus, Dobri pastir, koji poznaje svoje ovce i zove ih imenom, i koje poznaju njegov glas, u svojem drugom obraćanju Magdaleni zove je njezinim imenom: *Marijo!* Nakon dugog i detaljnog opisa Magdalenina traženja, autor usporava tijek radnje i središnji trenutak cijelog izvještaja izriče u svega nekoliko ključnih riječi: *Ona se okrene te će mu hebrejski: „Rabbuni!“*

Magdalena Isusa oslovljava hebrejskim ili aramejskim nazivom „rabbuni“ što znači „učitelju“ kako su ga inače nazivali njegovi učenici. Riječ je o arhaičnom nazivu koji je u Magdaleninu i Isusovu dijalogu imao prisan osobni prizvuk. Radi se o trenutku njezina prepoznavanja Gospodina nakon dugog i mukotrpnog traženja. Marija, koju Isus zove imenom, prepoznaje onoga kojega je izvana tražila, a koji ju je cijelo to vrijeme iznutra vodio, kako bi se konačno susreli. Prvi put, pozivajući je općenitim imenom „ženo“, Magdalena ne prepoznaje Isusa. Tek u trenutku izgovaranja imena *Marija* prepoznaje onoga koji ju je prvi prepoznao!⁹

Međutim, još uvijek je riječ o prepoznavanju zemaljskoga Isusa, jer naziv „Rabbuni“, nije bio naziv Uskrslog, bio je to naziv kojim su učenici nazivali Isusa tijekom njegova javnog života i djelovanja.¹⁰ U njezinim očima i vjeri, koja još uvijek nije bila autentična vjera u uskrslog Krista, Isus se vratio, ali ne kao Uskrsli. Marija ostaje nezaustavljivo vezana za svoja prošla iskustva. Isus, kojega Marija vidi, Isus je prošlosti, onakav kakav je bio prije smrti. Sada, kada ga je napokon pronašla, ne želi se odvojiti od njega. Međutim, Isus je vodi dalje, k punini vjere i konačnom prijelazu iz tame u svjetlost, iz prošlosti u budućnost!

¹⁷Kaže joj Isus: *„Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uziđoh Ocu, nego idi mojoj braći i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu.“* ¹⁸Ode dakle Marija Magdalena i *navijesti* učenicima: *„Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao.“*

---

⁹ Poznavati nečije ime u biblijskom smislu kao i u mentalitetu i kulturi semitskih naroda značilo je poznavati cijelu njegovu osobnost, identitet, poslanje, život. Poznavati i izgovoriti nekome ime značilo je imati udjela u njegovu životu. Zato Židovi nikada nisu izgovarali ime Božje, jer bi to značilo poznavati ga i ovladati njime.

¹⁰ Usp. Iv 1,38; 3,2; 11,28.

Isusov susret s Magdalenom završava primanjem poslanja i njegovim ispunjenjem. Značenje Isusove molbe: *ne dodiruj me* još uvijek je predmet egzegetskih rasprava. Budući da je riječ o imperativu prezenta *mē mu haptu - ne nastavlja me dodirivati*, u smislu *ne drži/zadržavaj me više*, prijevod je koji više odgovara kontekstu. Razlog Isusove molbe nalazimo u objašnjenju: *jer još ne uzidoh Ocu*. Ne radi se, dakle, o zabrani, nego o molbi da ga ne zadržava na njegovu putu k Ocu. U ovom trenutku Magdalena zaista prepoznaje uskrslog Isusa, njezin put vjere dosegao je svoj vrhunac, te je spremna primiti poslanje: *idi mojoj braći i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu*.

Marija Magdalena postaje prva navjestiteljica uskrslog Krista učenicima, koje Isus, prvi i jedini put u Ivanovu evanđelju, naziva svojom braćom. Marija prihvaća Isusovo poslanje i odlazi k učenicima navijestiti im Isusovu radosnu vijest: *Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao*. Riječi Magdalenina navještaja Isusova uskrsnuća iste su riječi kojima će apostoli kasnije svjedočiti uskrslog Krista: *Vidjeli smo Gospodina!*¹¹

Put Magdalenine vjere, put je preobrazbe njezina pogleda koji je, kao što smo vidjeli, središnja tema cijeloga odlomka. Drugim riječima, to je put koji će joj omogućiti da malo-pomalo prepozna u Isusu Gospodina. U ovom sporom prepoznavanju tko je uistinu Isus možemo prepoznati četiri etape preobrazbe njezina pogleda:

- U prvom dolasku na grob Magdalena jednostavno *opazi (blepei)*¹² da je kamen s groba odvaljen (20,1). Pogledavši u unutrašnjost groba, ona *ugleda (theōrei)*¹³ dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo – jedan kod glave, drugi kod nogu (20,12). Nestalo tijelo koje traži, prisutnost anđela i bjelina njihovih haljina trebali su je dovesti do spoznaje Isusova uskrsnuća. Međutim nisu bili dovoljni.
- U drugom trenutku Magdalena *ugleda (theōrei)* samoga Isusa (20,14), ali ga još uvijek ne prepoznaje: misli da je vrtlar. Kao dvojici učenika na putu u Emaus Magdaleninim očima iznenada biva onemogućeno prepoznati Gospodina. Kako bi ga prepoznala nedostaje joj još samo pogled vjere.
- U trećem trenutku kada je Isus doziva imenom *Marija* prepoznaje ga kao svojega i kliče: *Rabbuni* (20,16). Moglo bi se reći da je to bio trenutak prepoznavanja. Međutim, riječ je o prepoznavanju zemaljskog Isusa. Isus kojega vidi i prepoznaje Isus je prošlosti, onaj koji je bio prije smrti.

---

¹¹ Usp. Iv 20,25 i 1Kor 9,1

¹² Indikativ prezenta aktivni 3. lice jednine od glagola *blepō - vidjeti, gledati*.

¹³ Indikativ prezenta aktivni 3. lice jednine od glagola *theōreō - gledati pažljivo, promatrati, motriti*.

- Preobrazba Magdalenina pogleda dogodit će se u trenutku Isusova govora o odlasku Ocu i primanju novoga poslanja. U ovom trenutku Magdalena je pozvana podići svoj pogled iz prošlosti i pogledati prema budućnosti, onome što tek dolazi: uskrsnom Isusu koji se vraća Ocu svomu i Ocu našem, Bogu svomu i Bogu našem. Magdalena je napokon shvatila da je vrijeme direktnih odnosa s Isusom vrijeme prošlosti. Isus je uskrsnuo i zauvijek odlazi k Ocu, spoznaja je koju Magdalena ne može zadržati samo za sebe, jer prema Isusovu nalogu ona postaje njezino poslanje i način njezina jedinstva s Uskrslim.

Magdalenin put preobrazbe pogleda i punine vjere put je svakoga čitatelja koji zajedno s njom započinje svoj put traženja i pronalaska svojega Gospodina. Put je to unutarne preobrazbe i uvijek novog traženja potaknuta ljubavlju. Mukotrpan, zahtjevan i dugačak put koji u konačnici završava susretom s Uskrslim.

Možda ste se, drage sestre, na početku današnjeg promišljanja s pravom upitale zašto sam odabrala baš ovaj evanđeoski ulomak kao temu našeg današnjeg susreta i kakve veze ona ima s proslavom osnutka naše Družbe? Vjerujem da ste nakon putovanja s Marijom Magdalenom na njezinu putu traženja Uskrsloga, kao i na putu preobrazbe pogleda, u srcu čule pitanje upućeno i nama danas nakon 113 godina od osnutka naše Družbe: *Što/koga tražiš ženo?* Međutim, kako bismo mogle pronaći što potpuniji odgovor, čini mi se nužnim ukratko se osvrnuti na identitet sestre Presvetog Srca Isusova.

2. Identitet sestre Presvetog Srca Isusova

Što je čovjek bez vlastitog identiteta? Ili bolje rečeno: Što je čovjek koji je izgubio svoj identitet? Komu pripada? Čijeg je lica odraz? Samo su neka od pitanja s kojima se susreće čovjek današnjice koji je u utrci s vremenom brzih promjena i razvoja izgubio samoga sebe. U traženju svojih prava, ostvarenja, slobode i svjesnosti svojega „ja“ izgubio je svoj identitet i svoje dostojanstvo. Redovnički identitet nije ostao pošteđen utjecaja svijeta u kojemu živi i nastoji ispuniti svoje apostolsko poslanje.

Kada bi nas netko sasvim slučajno zaustavio i postavio nam pitanje: Što uopće znači pojam identitet?, ne ulazeći pritom u značenje redovničkog identiteta, vjerujem kako bi se svaka od nas susrela s većim ili manjim poteškoćama u njegovu definiranju. Stoga, prije samog izlaganja o identitetu sestre Presvetog Srca Isusova, želim skrenuti pozornost na temeljno značenje pojma identitet.

Pojam *identitet* dolazi od latinske riječi *identitas* što znači *karakteristična jedinica*. Identitet, dakle, možemo definirati kao individualnu karakteristiku odnosno osobinu po kojoj je predmet ili osoba prepoznatljiva ili znana.

Pitanje osobnog identiteta bavi se pitanjem uvjeta pod kojima je neka osoba u jednom vremenu, ista osoba u drugom vremenu. Koje su to karakteristike po kojima prepoznamo neku osobu od njezina rođenja pa sve do smrti, unatoč njezinim psiho-fizičkim promjenama? Po čemu je sestra Presvetog Srca Isusova prepoznatljiva danas? Koje su značajke njezina identiteta? Pitanja su na koja ćemo pokušati pronaći odgovor u nastavku promišljanja.

Redovnik (-ica) ili redovnička ustanova prepoznaje se u Crkvi i svijetu po svom redovničkom identitetu koji se živi u zajedništvu, a svjedoči u poslanju. Vraćanje na izvore kršćanskog života, napose na izvorni duh, kako navodi PC 2, put je obnove redovničkog života, ali i put na kojem možemo prepoznati i vlastiti redovnički identitet. Identitet jedne redovničke ustanove, a samim time i redovnika (-ice) najlakše je prepoznatljiv u njezinim pravilima u kojima je definiran, dakako u duhu i karizmi utemeljitelja. Stoga poznavati i živjeti vlastiti identitet znači poznavati i oživotvoriti duh, karizmu i duhovnost utemeljitelja, kako navodi PC 2: *Dobro je za Crkvu da ustanove imaju svoju posebnu narav i vlastitu zadaću. Stoga neka sve one **dobro upoznaju i vjerno slijede duh osnivača** i njegove **posebne nakane** kao i zdrave tradicije, što sve sačinjava baštinu svake pojedine redovničke ustanove.*

Stoga se u pokušaju određivanja identiteta sestre Presvetog Srca Isusova pozivam, prije svega, na *Pravila i Konstitucije* u kojima se najbolje iščitava duh, karizma i posebne značajke duhovnosti Utemeljiteljice.¹⁴

Ime sestre Presvetog Srca Isusova, ime je koje otkriva njezin duh i identitet, jer je pozvana *ljubavlju Kristova Srca ljubiti Boga i bližnjega*, te svojim predanjem, molitvom i apostolatom pridonijeti rastu Božjega kraljevstva na zemlji i spasenju svih ljudi.¹⁵

U evanđeoskom nadahnuću radikalnog i nepodijeljenog nasljedovanja čistog, siromašnog i poslušnog Krista, te potpunom predanju Bogu u službi malenih i siromašnih, sadržana je bit karizme Majke Krucifikse, a samim tim i karizma Družbe. Slijedeći Kristov primjer cijeli je svoj život stavila u službu najmanjih i najpotrebnijih Božje i ljudske ljubavi, te na taj način ostvarila Isusov program blaženstava.

Središte duhovnosti Utemeljiteljice jedinstvo je s Kristom i život za druge. Snagu za svoje predanje Bogu u službi malenih i siromašnih nalazila je u susretu s Isusom u euharistiji, te u kontemplaciji otajstva neizrecive otkupiteljske ljubavi na križu probodena Kristova Srca. *Jaslice, križ i euharistija. To su tri čuda ljubavi*, koja govore o njezinoj nadasve kristocentričnoj duhovnosti, koja je plod spoznaje i dubokog osobnog iskustva Kristove ljubavi prema čovjeku.

Navedena karizma i duhovnost Utemeljiteljice određuju, dakle, i identitet sestre Presvetog Srca Isusova, kojega možemo definirati njezinim riječima: *Sestra Presvetog Srca Isusova, sestra je koja ljubavlju Kristova Srca ljubi Boga i bližnjega!* Stoga je apostolski vid karizme ili identiteta sestre

---

¹⁴ Iako će biti uzete u obzir Konstitucije iz 1992. i Direktorij iz 1996., predavanje će biti temeljeno, prije svega, na *Konstitucijama Kćeri Presvetog Srca Isusova* iz 1904.

¹⁵ Usp. *Konstitucije*, br. 6.

Presvetog Srca Isusova njezino opredjeljenje za siromašne svake vrste, napose kršćanski odgoj i obrazovanje djece i mladeži, koji su i danas kao i u vrijeme Utemeljiteljice potrebni naše ljubavi, razumijevanja, podrške i svekolike pomoći.

Identitet sestre Presvetog Srca Isusova, kao i redovnički identitet općenito, određen je, nadalje i trima evanđeoskim savjetima u kojima sestra *nasljeđuje čistog, siromašnog i poslušnog Krista kao ideal svoga života*.¹⁶ U raspoloživosti srca za gorljivu ljubav i težnji za sve intimnijim sjedinjenjem s Kristom, sestra Presvetog Srca Isusova pozvana je na velikodušno darivanje koje ne zadržava ništa za sebe, nego sve daje drugima,¹⁷ poput Kristova Srca na križu iz ljubavi prema čovjeku raspeta, kao i srca Utemeljiteljice koje je gorjelo ljubavlju za Boga i blišnjega.

U sjedinjenju s Kristom, sestra sjedinjuje svoj život i s Crkvom, u kojoj i vjernicima i nevjernicima svjedoči Krista kako propovijeda, ozdravlja bolesne, tješi žalosne, blagoslivlja djecu i svima čini dobro.¹⁸ U svijesti sve većeg produbljanja osobnog odnosa s Kristom kojega slijedi, sestra *će usvajati Kristov stil života u svakodnevnom odricanju i obraćenju srca. Snagu za ostvarivanje ovih zahtjeva crpst će u molitvi i potpunom predanju Božjoj volji*.¹⁹

Karizma, duhovnost i evanđeoski savjeti, bitne su, ali ne i jedine značajke našeg redovničkog identiteta. Naime u *Konstitucijama* iz 1904. nalazimo kreposti koje upotpunjuju identitet sestre Presvetog Srca Isusova. Riječ je o krepostima **ljubavi, poniznosti i mrtvljenju (samozataji)**, koje je Utemeljiteljica usvajala uranjajući sve dublje u molitveni život i sjedinjenje s Kristom, blaga i ponizna Srca. Krepost ljubavi u kojoj je Utemeljiteljica rasla tijekom cijelog svog života i koju je duboko živjela i svjedočila ljubeći svakoga čovjeka ljubavlju Kristova Srca, željela je usaditi i u srce svake svoje sestre. *Kćeri Presvetog Srca Isusova trebaju se svetim žarom truditi da steknu i da rastu u lijepoj kreposti ljubavi. Božanska ljubav dar je Duha Svetoga; to je ona svemoćna krepost koja pretvara i najsiromašniju kuću sestara u nebeski stan u mjesto nebeskih milosti. A bez ljubavi, koja je život kreposnog djelovanja, kaže sv. Augustin, ni samo mučeništvo ne opravdava, a **redovničko se posvećenje pretvara u smrt***.²⁰

Svjesna poteškoća zajedničkog života protivnih sestrinskoj ljubavi koju mogu dovesti u opasnost, Utemeljiteljica jasno upozorava i potiče:

Protivi se toj kreposti pristrana ljubav prema jednoj sestri, jer je to zemaljska i kriva ljubav, isto tako treba osuditi osobitu ljubav prema članovima jedne nacije na račun druge, budući da su sve jednake u Isusu Kristu bez razlike u rodu i narodnosti.

Protivno je ljubavi nadjenuti međusobno nadimke, upotrebljavati uvredljive riječi, koje se odnose na fizičke ili moralne slabosti drugoga. Umjesto toga ljubav nalaže da se uvijek upotrebljavaju nježne, suosjećajne riječi kako dolikuje dobro odgojenim osobama, riječi koje izražavaju međusobno poštovanje i kršćansku ljubav; boriti se protiv nerazumnih antipatija i

¹⁶ Konstitucije br. 53.

¹⁷ Usp. Isto.

¹⁸ Usp. Konstitucije br. 54. i *Lumen gentium* br. 46.

¹⁹ Konstitucije br. 56.

²⁰ Konstitucije kćeri Presvetog Srca Isusova 1904, str. 52.

simpatija koje nisu nadahnute Kristovom ljubavlju, koji nije davao nikakvih prednosti, osim krepostima.

Neka se očituje najveća ljubav prema bolesnima, razvedravajući ih ljubeznom brigom i suosjećanjem prema slabima i boležljivima. Vježbajući se u sestrinskoj ljubavi brzo se stiže do razumijevanja nebeskih stvari. Stoga se sigurno varaju one redovnice koje se daju zavesti od pomisli da jesu ili će postati kontemplativne baveći se samo duhovnim čitanjem, dugim molitvama, itd., a ne brinu se za sestrinsku ljubav koja spašava, prosvjetljuje i zadobiva milosrđe i život.²¹

Krepost poniznosti i jednostavnosti obilježila je cijeli duhovni put i apostolsko djelovanje Majke Utemeljiteljice, koja je na put rasta u poniznosti pozivala i svoje kćeri:

Poniznost se sastoji u unutarnjem uvjerenju o vlastitoj slabosti i jadu. Ona je jednostavna i sažeta katedra najuzvišenije znanosti svetaca koja u kratko vrijeme vodi do savršenstva. Moramo naučiti ovu krepost od našeg božanskog uzora Isusa Krista, koji je uvijek nanovo preporučuje ovim riječima: „Učite se od mene koji sam blaga i ponizna Srca i naći ćete mir dušama našim“.

Vježbanje je u ovoj kreposti nužno, jer se bez nje ne može učiniti ni jedan korak na putu savršenstva. Ova krepost je na poseban način potrebna kćerima Presvetog Srca Isusova, budući da se one zavjetuju da će se brinuti za spas duša.²²

Svjesna krhkosti ljudske naravi koja sestre mogu odvući s puta poniznosti Majka ukazuje na ispravan smjer: *Kćeri Presvetog Srca, **bez razlike**, dužne su prihvatiti i obavljati i najniže poslove po kući već prema tome kako im naznači Majka poglavarica. Neka ne teže za službama i unapređenjima, jer takva želja uvijek je nadahnuta od duha oholosti. Radije neka žele da su zaboravljene i zanemarene i da se ne obaziru na njih, i neka nađu svu milinu u zadovoljavanju ove težnje.²³*

Duhovni put Marije Kozulić bio je put pokore i odricanja na kojemu je odričući se svoje vlastite volje i vježbajući se u krepostima čistoće, siromaštva i poslušnosti radosno prihvaćala svoj vlastiti križ, svjesna da na taj način doprinosi Kristovim patnjama za spas svijeta. Stoga će krepost mrtvljenja i molitve preporučiti i svojim kćerima kao dva glavna sredstva napredovanja na putu savršenstva. Križ i samozataju koju je duboko upisala u svoje srce stavlja u srce i svojim kćerima:

Naše mrtvljenje treba da je trajno. Glavno sredstvo da se stekne istinski duh mrtvljenja jest pobjeda samoga sebe odrekavši se vlastite volje, imajući pred očima divne izreke: „Slomljena volja, savršena volja“. Kćeri Presvetog Srca Isusova trebaju se uistinu često odreći vlastitih želja, jer će na taj način

---

²¹ Isto, str. 52-54.

²² Isto, str. 55.

²³ Isto, str. 56.

*malo pomalo nadvladati narav, iskorijeniti mane i strasti i hraniti toliko nužnu krepost mrtvljenja.*²⁴

Utemeljiteljica, nadalje upozorava koja su to područja mrtvljenja na koja Kćeri trebaju obratiti posebnu pozornost. Riječ je dakako o osjetljivim i ranjivim područjima osobnog i zajedničkog života: **osjetilima i sestrinskim odnosima.**

Kćeri Presvetog Srca Isusova će stoga nastojati mrtviti se u pogledima, u slušanju, u znatiželji, a na poseban način da ne omalovažavaju, rugaju se ili ismijavaju bilo koga, poglavito ne vlastite susestre, oponašanja njihova ponašanja ili držanja, zadirkivanjem ili ismijavanjem. Neka podnose s najvećom vedrinom iz ljubavi prema Bogu sve teškoće na koje će naići u svojim službama.

Na kraju ovog kratkog izlaganja možemo ustvrditi kako se redovnički identitet sestre Presvetog Srca Isusova, prije svega, očituje u nasljedovanju čistog, siromašnog i poslušnog Krista. Međutim, identitet sestre Presvetog Srca Isusova, poput identiteta Utemeljiteljice, duboko je označen ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, te krepostima poniznosti i samozataje koji su prepoznatljivi znakovi, u životu i apostolskom djelovanju sestara, na križu raspeta Kristova Srca.

Međutim, poznavati i živjeti identitet sestre Presvetog Srca Isusova nemoguće je bez poznavanja identiteta Družbe, koji je određen u *Konstitucijama* i *Spisima* Utemeljiteljice. Stoga je dužnost svake pojedine sestre proučavati izvorne dokumente u kojima je sadržan duh, duhovnost i karizma Utemeljitelja, Družbe i dakako svake pojedine sestre. „Nepoznavati pisma, znači nepoznavati Krista“, riječi su sv. Jeronima koje možemo primijeniti i na naše nepoznavanje/poznavanje identiteta. Nepoznavati pisma, znači nepoznavati Utemeljitelja, a nepoznavati Utemeljitelja znači nepoznavati svoj redovnički identitet. I obrnuto.

Kako bismo lakše razumjele značenje identiteta Utemeljiteljice u našem životu i djelovanju poslužit ću se iznova jednostavnom slikom iz svakodnevnog života. Identitet svakoga djeteta određuje se identitetom njegovih roditelja. Vjerujem kako je svaka od nas, u sredini u kojoj je rođena i u kojoj je živjela prije dolaska u samostan, bila prepoznatljiva kao kći onoga i one! Vjerujem da je svaka od nas, barem jednom u životu, u susretu s nepoznatim ili pak znatiželjnim susjedom, čula pitanje: Čija si ti, mala? Tko ti je otac i majka? Dakako, nije bilo teško odgovoriti! No, pitam sebe i vas, drage sestre, danas: Čije smo mi? Tko nam je majka? Prepoznaju li nas kao njezine kćeri, ne samo po našem izgledu ili odijelu, nego štoviše po našem načinu života i djelovanja?

---

²⁴ *Isto*, str. 57.

Kako nam se ne bi dogodilo, ako već nije, da na postavljeno pitanjem ne znamo odgovoriti, potrebno je već na samom početku formacije, napose u novicijatu, a onda dakako i na planu cijele Družbe, proučavati izvorno *Pravilo* i *Konstitucije*, te Majkine spise kako bi njezin duh, karizma i identitet postao i naš vlastiti, dio nas samih. Jednom riječju, nešto što ćemo živjeti i činiti sasvim spontano, kao što spontano dišemo ili jedemo.

2.1 Izazovi suvremenog društva i redovnički identitet

Identitet sestre Presvetog Srca Isusova poput redovničkog, kršćanskog i ljudskog identiteta općenito, prolazio je kroz svoja teška razdoblja sazrijevanja, promjena, kriza... I danas je, kao takav, izložen mnogim izvanjskim i nutarnjim utjecajima koji, kako pozitivno tako i negativno, utječu na njegovo autentično življenje i svjedočenje. Stoga se ukratko želim osvrnuti na neke od negativnih utjecaja svijeta i vremena u kojemu živimo i jesmo, želeći pritom probuditi svijest osobne odgovornosti i zdravog razlučivanja svake sestre koja svojim osobnim ljudsko-kršćanskim identitetom oblikuje i identitet sestre Presvetog Srca Isusova, koji u svojem prilagođavanju promjenama i potrebama današnjeg vremena ne gubi svoju izvornost i autentičnost, po kojima je prepoznatljiv.

Apostolska pobudnica o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu *Vita consecrata*, uočila je velike izazove posvećenoga života. Riječ je o izazovima kojih Crkva u svojoj dugoj povijesti nikada nije bila pošteđena. Međutim, danas joj se predstavljaju u novim i možda radikalnijim oblicima suvremenog društva, naizgled bezazlenim, štoviše korisnim i privlačnim. Izazovi su to kojima je izložen redovnički identitet, a tiču se izravno evanđeoskih savjeta čistoće, siromaštva i poslušnosti, potičući Crkvu i posebice posvećene osobe objelodaniti i svjedočiti svoj *duboki antropološki smisao*.²⁵

- *Izazov hedonističke kulture*
- *Izazov materijalizma pohlepnog za posjedovanjem*
- *Izazov poimanja slobode*

*Izazov hedonističke kulture koja oslobađa seksualnost od svake objektivne moralne norme, svodeći je često na igru i na potrošnju, i uz sudioništvo sredstava društvenog priopćavanja popuštajući nekoj vrsti idolopoklonstva instinkta*²⁶ izazov je prije svega posvećene čistoće. Stoga je nužno da posvećeni život pokaže današnjem svijetu istinske primjere življene čistoće Bogu posvećenih muževa i žena koji na taj način svjedoče uravnoteženost,

²⁵ Usp. *Vita consecrata*, br. 87.

²⁶ *Isto*, br. 88.

vladanje samim sobom, smionost, psihološku i afektivnu zrelost. Ideal je to i poziv na koji nas poziva papa Ivan Pavao II. u apostolskoj pobudnici *Vita consecrata*.

Izazov materijalizma pohlepnog za posjedovanjem izazov je zavjeta siromaštva koji od posvećenih osoba traži obnovljeno i snažno evanđeosko svjedočanstvo samoodricanja i uzdržljivosti, u stilu bratskog života nadahnuta kriterijima jednostavnosti i gostoljubivosti, i kao primjer onima koji ostaju ravnodušni pred potrebama bližnjega.²⁷

Izazov poimanja slobode izazov je slobode u poslušnosti koji izvlači slobodu kao temeljnu ljudsku povlasticu iz njezina konstitutivnog odnosa s istinom i s moralnom normom. Redovnici i redovnice pozvani su na navedeni izazov odgovoriti autentičnim življenjem zavjeta poslušnosti kojim svjedoče kako nema proturječja između poslušnosti i slobode.²⁸

Iz osobnog iskustva, kao i iz iskustva i života naših redovničkih zajednica, znamo kako je naš redovnički identitet pod jakim utjecajem hedonističke kulture današnjeg vremena, želje za materijalnim posjedovanjem, kao i želje za slobodom. I dok navedene izazove u nekim stvarima i slučajevima s oduševljenjem prihvaćamo, naglašavajući pozitivne i veoma korisne aspekte, napose na području apostolskog djelovanja, ne možemo, a ne uočiti i njihove negativne posljedice za nas zajednički život.

Zavjet čistoće, jedno od prvih i temeljnih obilježja našega identiteta, ne odnosi se samo na savršenu uzdržljivost u bezbračnosti, nego i na savršenstvo sestrinske ljubavi. Iskrena sestrinska ljubav i miran život u zajednici jačaju i štite zavjet čistoće, pridonose ravnoteži osjećaja i procvatu čistoće u plodnu ljubav.²⁹ Međutim, individualizam, jedno od glavnih obilježja čovjeka današnjice na velika vrata ulazi i u naše redovničke zajednice, narušavajući pritom sestrinsku ljubav i međusobno zajedništvo, jer individualist u redovničkoj zajednici stvara svoj vlastiti red, u njegovu privatnost je zabranjeno dirati ili ući, njegov stav je mjerodavan, cijeni samo ono što on čini i što on govori. S druge pak strane, uvijek trči nekamo izvan zajednice, nekoga čeka ili s nekim sudjeluje u projektima, a ne zna i nema vremena biti sa sestrom s kojom živi.

„Virus“ individualizma prepoznatljiv je u osuđivanju svega i svakoga – utapa se; a da toga nije svjestan, u „istinitosti“ svojih prosudbi i poteza, u pravednosti i vjernosti redovničkoj karizmi. Usredotočena redovnička osoba stalno se poziva na Boga, na druge i na karizmu reda ili družbe. No, svojim reakcijama i životom pokazuje suprotno. Redovnička osoba u kojoj se nije dogodila zrelost ili ako tu zrelost stalno ne obnavlja i ne obogaćuje, živi u zajednici s osjećajem ugroženosti – osoba koja se osjeća ugroženom bježi od braće i sestara, a druge nastoji pridobiti za sebe, u njima traži zaštitu i često

---

²⁷ Isto, br. 90.

²⁸ Isto, br. 91.

²⁹ Usp. *Konstitucije*, br. 63.

zadovoljava svoje bolesne potrebe ogovaranja ili čak klevetanja. Sve je nesretnija i svjesno ili nesvjesno, u prljavu igru želi uvući što više braće i sestara. Osoba, u sebi nesretna, svugdje vidi neprijatelje; svoju nesreću guta i sije na razne strane. Odbacuje ono što je bitno u rastu i unutarnjem skladu: molitva, rad i odmor.³⁰

Dakako, možemo s lakoćom ustvrditi kako je individualizam, koji živimo u većini slučajeva, posljedica negativnog i nezdravog ozračja koje stvaramo i živimo u našim zajednicama zbog manjka duhovnosti. Sjetimo se samo nekih od najčešćih tema naših susreta: vrijeme, politika, sport, kriza, bolesti, najnovije vijesti o osobama koje mislimo da poznamo i o kojima olako donosimo svoj sud, razne afere unutar i izvan Crkve... Kada bismo o Bogu, duhovnim zvanjima, pastoralu sestara, konkretnim problemima ili planovima za Družbino sutra, tako gorljivo i zdušno raspravljale, vjerujem da bi svaka od nas bila daleko sretnija i ispunjenija, a Družbina lađa u svojoj plovidbi već daleko odmakla od obale.

S druge pak strane, ovisnost o alkoholu, novcu, mobitelu, Internetu... nije samo problem svijeta vani, postao je ozbiljan problem i našeg unutarnjeg svijeta. Ozbiljan problem i među nama prisutan pred kojim često puta zatvaramo oči, izbjegavajući iskreno sučeljavanje s izvorom problema, odustajanje od zahtjevnog traženja najboljeg rješenja ili pak vještim izgovorima i savršeno dobrim opravdanjima prepuštamo to nekom drugom ili trećem. Kome?

I dok, koristeći se gotovo svim sredstvima društvenog priopćavanja (TV, Internet, mobitel), savršeno komuniciramo sa svijetom vani, stvarajući virtualni svijet prijatelja i istomišljenika, sa sestrom u kući ne nalazimo zajednički jezik, ne znamo često puta o čemu razgovarati. I dok ćemo satima sjediti odgovarajući na e-mailove, sms poruke, ažurirajući Facebook profile, ili pak odgovarajući na pozive na Skypeu, mobitelu ili telefonu, za sestru pored sebe ne nalazimo vremena. Možemo li u tom slučaju govoriti o iskrenom sestrijskom dijalogu u našim zajednicama, u cijeloj Družbi? Ili je riječ o zajednicama u kojima svatko vodi neki svoj monolog?! Čovjek je biće dijaloga koje se ostvaruje u susretu s drugim. U susretu u kojem jedno „JA“ i jedno „TI“ postaje „MI“ u kojem čovjek ostvaruje samoga sebe, ne gubeći pritom ništa od svoje posebnosti, jedinstvenosti i drugotnosti. Jer samo onda kada dopustimo drugome da uđe u nas, možemo biti sigurni da smo izgradili mjesto potrebno za zajednički život.

Želja za ekonomskom i materijalnom neovisnošću, te individualizam koji proizlazi iz želje za slobodom i autonomijom dovode ozbiljno u pitanje zavjet siromaštva i poslušnosti, unosi nesklad u zajednicu, te negativno utječe na život same zajednice kao i na njezino apostolsko djelovanje.

---

³⁰ Mirko BOBAŠ, „Krizna redovništva je signatura vremena“, u: *Brat Franjo*, 4/2011., str. 25.

U ime slobode i ljudskog dostojanstva, zajednički sestrinski život postaje malo-pomalo život pojedinaca u kojemu svatko živi u nekom svom svijetu, radeći i ostvarujući svoje osobne ciljeve, pozivajući se na ime i dobrobit cijele Družbe. Na taj način jedinstvo je ranjeno, a zajednička, toliko potrebna snaga djelovanja i života raspršena, te samim time gubi na svojoj učinkovitosti i plodnosti.

U želji da odgovorimo potrebama vremena i svoj redovnički život prilagodimo svijetu i vremenu u kojem živimo, postoji opasnost da izgubimo same sebe i svoj redovnički identitet, upravo ono po čemu smo prepoznatljive i što nas čini različitima od drugih i od svijeta, a sličnima čistom, siromašnom i poslušnom Kristu, kojega nasljeđujemo i kojemu, u bratu i sestri, želimo služiti.

Navedeni izazovi i opasnosti kojima je izložen naš redovnički identitet mnogo su veći i brojniji od prethodno spomenutih. Stoga je svaka od nas pozvana, rasvijetljena Božjim duhom, pronalaziti nove putove očuvanja i življenja vlastitog identiteta u svojem i Družbinu „danas“ i „sutra“, u kojima će biti prepoznata kao sestra Presvetog Srca Isusova koja njegovom ljubavlju ljubi Boga i bližnjega.

Stoga, drage sestre, danas na Dan utemeljenja naše Družbe, potrebno je, barem na trenutak, zaustaviti se i upitati se, po čemu smo mi danas prepoznatljive kao sestre Presvetog Srca Isusova? U čemu se, i na koji način, očituje duh i karizma naše Majke Utemeljiteljice? Poput Marije Magdalene i nas Isus pita: *Što/koga tražiš ženo?! Vjerujem da u našim srcima odzvanja i pitanje Majke Utemeljiteljice: Kćeri moja, tko si? Što i kako činiš? Nastavljaš li s ljubavlju i u nesebičnom predanju hoditi putem kojim sam ja hodila? Je li tvoj život, život za druge ili drugo? Tražiš li slavu Božju ili slavu ljudsku? Gradiš li svoj život na Bogu ili na uspjehu, priznanju, dobitima?*

Razmišljanje o nama samima, našem posvećenom životu, poslanju koje vršimo, kao i razmišljanje o životu Družbe, trnovitim putem kojim je hodila u prošlosti, poteškoćama i izazovima s kojima se susreće u sadašnjosti, kao i novim i neizvjesnim putovima kojima joj je tek zakoračiti u budućnost, može nas, drage sestre, zatvoriti u same sebe, učiniti nas zarobljenicama prošlosti i naricaljkama sadašnjosti.

Manjak redovničkih zvanja, sve manji broj sestara, poteškoće i izazovi svijeta u kojemu živimo i djelujemo, a koji sve više nagrizaju naš redovnički život, napose zajedništvo; djela apostolata koja više ne možemo nositi naprijed; osjećaji umora, manjak pouzdanja, razočaranja zbog neostvarenih ciljeva, gubitak ideala... Sve nas to može, drage sestre, poput Marije Magdalene nakon Isusove smrti, dovesti u stanje očaja, iskustva duboke nutarnje noći, gubitka nade i vjere koji nam priječe okrenuti pogled prema budućnosti i uložiti sve svoje snage kako bismo s uskrslim Gospodinom učinile još jedan korak naprijed i krenule prema našoj Galileji.

Upravo je proslava Dana utemeljenja naše Družbe prigoda da se, poput Magdalene pred praznim grobom, barem na trenutak zaustavimo i suočimo sa svojom stvarnošću onakvom kakva uistinu jest ne bojeći se pritom boli i suza, kako bismo čista pogleda mogle pogledati u svoje i Družbino sutra te krenuti novim putem, putem preobrazbe, novog stvaranja i novog poslanja.

Magdalena u svojoj boli nije ostala pasivna niti paralizirana strahom za svoje sutra. Naprotiv, odlazi na grob, gleda, trči, vraća se, iznova traži, pita, moli, odlazi, naviješta, svjedoči... Druge sestre, na nama je odluka što ćemo učiniti i kojim ćemo putem krenuti. Hoćemo li prihvatiti svoju i Družbinu stvarnost i sadašnjost takva kakva jest paralizirane strahom pred novim izazovima, umorne i obeshrabrene poteškoćama i sve većim zahtjevima govoreći kako ništa više ne možemo učiniti, kako nas sve nadilazi i kako nam je, prije ili kasnije, umrijeti, ili ćemo se usuditi krenuti naprijed, s pogledom usmjerenim prema budućnosti, vjerujući u snagu Uskrsloga, tražiti nove putove poslanja i življenja karizme i djela koje nam je po Majci Utemeljiteljici povjerio.

Ne bojmo se, drage sestre, danas otvoriti svoje srce Gospodinu, krenuti na svoj put traženja i susreta s Njim kako bismo se vlastitim umiranjem, možda u ovom trenutku i iskustvima patnje, boli, gubitka i očaja, susrele s njim u vrtu svojega srca, prepoznale u Njemu Uskrsloga te primile svoje novo poslanje.

Odgovorno i svjesno živeći sadašnji trenutak, oslobodimo se pogleda zarobljena prošlošću i preobraženim pogledom vjere krenimo u budućnost ne bojeći se novih putova kojima nam je u ime Uskrsloga i po primjeru i nadahnuću Utemeljiteljice danas poći. Na tom putu i u toj odgovornosti, svima nama želim radost susreta s Uskrsnim i u preobraženom pogledu vjere i ljubavi, novi početak na putu nasljedovanja Krista u duhu i karizmi Majke Utemeljiteljice.

Ne bojmo se, drage sestre, zaploviti uzburkanim morem današnjice držeći čvrsto u jednoj ruci veslo Božje Riječi, a u drugoj veslo duhovnosti i karizme koje nam je Majka povjerila. Vjerujem da ćemo, vjerne Bogu i njoj, sretno prispjeti k sigurnoj luci spasenja te k njoj privesti i duše mnogih koji za njom čeznu, a koji ne mogu, ne žele ili se boje izvesti na pučinu.

Završavam ovo kratko razmišljanje riječima blaženog pape Ivana Pavla II., kojima je u *Vita consecrata* pozvao redovnike i redovnice gledati u budućnost:

***Vi nemate samo slavnu povijest koje se treba sjećati i koju treba pripovijedati,
nego veliku povijest koju treba izgraditi!
Gledajte u budućnost, u koju vas šalje Duh da s vama učini velike stvari.***³¹

---

³¹ VC 110.